

A

ABANDONARE/MENȚINERE

I. s.f. Acțiunea de a abandona pe cineva sau ceva; de a renunța la ceva.

II s.f. Acțiunea de a (se) menține și rezultatul ei; de a nu părăsi pe cineva sau ceva; de a continua ceva.

ABREVIA/PRELUNGI

I. vb. A prescurta (în scris sau în vorbire) un cuvânt, un titlu etc; a nota ceva printr-un simbol, printr-o siglă; a scurta.

II. vb. A face mai lung, a lungi pronunțarea unui fonem. A ține mai mult (o întâlnire, o petrecere).

ABRUPT/LIN

I. adj. (Despre terenuri, prăpăstii) Prăpăstios, greu accesibil; cu pantă repede.

II adj. (Despre terenuri) Domol.

ABSCONS/LIMPEDE

I. adj. (Despre idei sau felul de exprimare al cuiva) Greu de înțeles; ascuns, tainic.

II. adj. (Despre idei sau felul de exprimare al cuiva) Ușor de înțeles, clar, lămurit, deslușit.

ABSENT/PREZENT

I. adj. Care nu este de față, care lipsește.

II. adj. Care se află în același loc cu vorbitorul sau în locul la care se referă vorbitorul; de față.

ABSOLUT/RELATIV

I. adj. 1. Care este independent de orice condiții, care nu este supus nici unei restricții, care nu are limite; necondiționat, perfect, desăvârșit. 2. (Despre fenomene social-economice) Considerat cu sine însuși și nu în comparație cu alte fenomene asemănătoare; care se află pe treapta cea mai de sus. (Mat.; despre mărimi) A cărei valoare nu depinde de condițiile în care a fost măsurat sau de sistemul la care este raportat.

II. adj. 1. Care se referă, se raportează la ceva sau la cineva, care are legătură cu cineva sau cu ceva. 2. Care are valoare dependentă de anumite condiții, de un sistem de referință; evaluat, determinat cu aproximație; condiționat, limitat, variabil. 3. Care privește relația dintre termenii considerați independenți de această relație. Care nu există decât în relația cu altceva.

ABSOLUTIVIZA/RELATIVIZA

I. vb. A atribui în mod eronat unui fapt sau unei idei o valoare absolută prin ignorarea caracterului relativ, condiționat, limitat de celelalte laturi ale faptului sau ideii respective; a considera în mod greșit o latură a unui lucru ca o entitate de sine stătătoare, rupând-o de complexul căreia îi aparține.

II. vb. Refl. A căpăta un caracter relativ. Tranz. A da, a imprima un caracter relativ (unei afirmații).

ABSTRACT/CONCRET

I. adj. Conceput în mod prea general, prea teoretic. Care nu poate fi perceptibil (cunoscut) prin simțuri.

II. adj. (Adesea substantivat) Care poate fi perceput cu simțurile; real; care exprimă obiecte perceptibile prin simțuri. (Substantivat, n.) Categorie filozofică opusă abstractului, care desemnează latura palpabilă, vizibilă a fenomenelor sau ansamblul desfășurării lor în timp și spațiu. Precis, bine determinat.

ABUNDENȚĂ/LIPSĂ

I. s.f. Cantitate mare, belșug, bogăție, opulență.

II. s.f. Insuficiență, sărăcie, penurie.

ACCELERĂ/ÎNCETINI

I. vb. A grăbi, a iuți, a urgenta, a zori.

II. vb. A face să scadă din viteză; a potoli, a domoli.

ACCELERARE/ÎNCETINIRE

I. s.f. Acțiunea de a accelera și rezultatul ei; grăbire, iuțire, urgentare, zorire.

II. s.f. Acțiunea de a încetini și rezultatul ei; potolire, domolire.

ACCEPT/REFUZ

I. s.n. Consimțământ scris de pe o poliță, prin care o persoană, desemnată de emitentul poliței, se obligă să achite beneficiarului, la scadență, suma de bani din poliță.

II. s.n. Faptul de a refuza; neacceptare, respingere.

ACCEPTA/REFUZA

I. vb. A fi de acord cu..., a primi, a consimți să..., a admite, a aproba; a suporta, a tolera.

II. vb. Faptul de a refuza; neacceptare, respingere.

ACELA, ACEEA/ACESTA, ACEASTA

I. pron. dem. Indică pe cineva sau ceva relativ depărtat de subiectul vorbitor.

II. pron. dem. Indică pe cineva sau ceva relativ apropiat de subiectul vorbitor.

ACERB/BLÂND

I. adj. Necruțător, înverșunat, aspru; agresiv, caustic, sarcastic.

II. adj. Blajin, pașnic - prietenos, îngăduitor.

ACOLO/AICI

I. adv. În acel loc (relativ) îndepărtat de vorbitor.

II. adv. În acest loc, în aceste locuri (relativ) apropiate de vorbitor.

ACOPERI/DESCOPERI

I. vb. 1. A pune peste un obiect sau o ființă ceva care le ascunde sau le protejează. 2. A pune peste un obiect ceva care să-l astupe, să-l închidă. 3. A aplica un strat de material pe suprafața unui obiect pentru a-l proteja. 4. Refl. A se pune la adăpost prin măsuri și acte justificative.

II. vb. 1. A lua, a ridica de pe un obiect ceea ce îl acoperă.

ACOPERIRE/DESCOPERIRE

I. s.f. 1. Punere, așezare a unui obiect deasupra altuia pentru a-l înveli, a-l ascunde, a-l apăra etc. 2. Operație de aplicare a unui strat protector pe un obiect prin depunere, pulverizare, placare etc.

II. s.f. Acțiunea de a (se) descoperi și rezultatul ei; (concr.) ceea ce a fost descoperit, aflat.

ACOPERIT/DESCOPERIT

I. adj. Care are acoperiș, care are capac.

II. adj. Dezvelit; expus vederii.

ACORD/DEZACORD

I. s.n. înțelegere, învoială, convenție etc. între două sau mai multe părți în vederea încheierii, modificării sau desființării unui act juridic.

II. s.n. Lipsa de acord, de armonie sau, p. ext., între opinii, sentimente, fenomene.

ACORDARE/RETRAGERE

I. s.f. Atribuire, decernare, conferire.

II. s.f. Acțiunea de a (se) retrage și rezultatul ei; a lua înapoi o distincție, un titlu.

ACORDAT/DEZACORDAT

I. adj. (Despre instrumente muzicale) Care are tonurile în consonanță.

II. adj. (Despre instrumente muzicale) Care are tonurile în disonanță.

ACUM/ATUNCI

I. adv. În prezent, în momentul de față; actualmente.

II. adv. În momentul acela (despre care este vorba), pe vremea aceea; într-un moment concomitent cu o acțiune sau urmând imediat după aceasta.

ACUMULA/TROSI

I. vb. A aduna, a strânge, a concentra, a înmagazina.

II. vb. A (se) consuma făcând risipă, a (se) cheltui în mod ușuratic.

ACUMULARE/IROSIRE

I. s.f. Adunare, concentrare, înmagazinare, strângere.

II. s.f. Împrăștiere încetul cu încetul; risipire, cheltuire (excesivă și inutilă); aruncare, azvârlire.

ACUT/CRONIC

I. adj. (Despre boli) Cu evoluție rapidă, cu caracter de criză.

II. adj. (Despre boli) Care are o evoluție lentă, care are un caracter de durată.

ADĂUGA/ÎMPUȚINA

I. vb. A mai pune peste... a da în plus; a face să sporească.

II. vb. A se reduce ca număr; a se micșora, a descrește, a diminua, a scădea.

ADĂUGARE/ÎMPUȚINARE

I. s.f. Sporire; punere în plus.

II. s.f. Faptul de a se împuțina, diminua, descreștere, micșorare.

ADÂNC/SUPERFICIAL

I. adj. 1. (Despre ape, cavități sau lucruri concave) Al cărui fund se află la o distanță (relativ) mare. 2. (Adesea adverbial) Care se află sau se întinde departe. 3. Fig. (Adesea adverbial) Care ține de esența, de fondul lucrurilor; temeinic, esențial, profund.

II. adj. Care apare, se produce, rămâne la suprafața unui obiect, a unei ființe. Fig. (Despre oameni) Care tratează problemele fără să le adâncească, care trece ușor peste lucruri; lipsit de adâncime.

ADÂNCIME/SUPERFICIALITATE

I. s.f. 1. Faptul sau însușirea de a fi adânc; afunzime. 2. Fig. Tărie, forță, profunzime.

II. s.f. Caracterul a ceea ce este superficial; fig. lipsă de adâncime, de profunzime.

ADEPT/POTRIVNIC

I. adj., s.m. și f. (Persoană) care aderă la convingerile cuiva; partizan al unei idei, teorii, doctrine etc.

II. adj., s.m. și f. 1. adj. Care se împotrivesc. 2. S.m. și f. Adversar, rival.

ADESEORI/ARAREORI

I. adv. Adesea, des, în repetate rânduri.

II. adv. Din când în când.

ADEVĂRMINCIUNĂ

I. s.n. 1. Concordanță între cunoștințele noastre și realitatea obiectivă; oglindire fidelă a realității obiective. 2. Justețe, exactitate.

II. s.f. Denaturare intenționată a adevărului. Născocire, plăsmuire, înșelăciune, vicleșug. Neadevăr.

ADEVĂRAT/NEADEVĂRAT

I. adj. (Adesea adverbial) Conform cu adevărul. De care nu se poate îndoi nimeni; netăgăduit, incontestabil, real. 2. (În opoziție cu fals) Veritabil, autentic. 3. (În opoziție cu greșit) Drept, just, corect. 4. Sincer, neprefăcut.

II. adj. (Adesea adverbial) Care nu corespunde adevărului; eronat, inexact; plăsmuit, închipuit, născocit; prefăcut; simulat.

ADEVERI/INFIRMA

I. vb. A (se) confirma, a (se) susține, a (se) întări justețea, exactitatea unui fapt sau a unei afirmații.

II. A anula, a respinge, a declara nevalabil, a dovedi ca neadevărat, nefondat. A desființa un act ca fiind nelegal sau netemeinic. A tăgădui.

ADEVERIRE/INFIRMARE

I. s.f. Faptul de a (se) adevăra. Arătare, atestare, certificate, confirmare, demonstrare, probare.

II. s.f. Anulare, desființare, invalidare a unui fapt, a unui document. Tăgăduirea adevărului unei afirmații.

ADMIRA/DESCONSIDERA

I. vb. A privi ceva sau pe cineva cu un sentiment de încântare, de stimă etc.

II. vb. A nu da cuiva considerația, stima, atenția cuvenită; a disprețui.

ADMIRAȚIE/DESCONSIDERARE

I. s.f. Sentiment de încântare, de stimă, de apreciere față de ceva sau de cineva; admirație.

II. s.f. Dispreț, discreditare; lipsă de considerație, de stimă față de cineva.

ADMITE/RESPINGE

I. vb. A accepta, a aproba, a consimți; a primi ca bun, a considera ca adevărat. A primi pe un solicitator, a accepta pe un candidat.

II. vb. A refuza, a nu admite, a nu accepta, a nu încuviința.

ADMITERE/RESPINGERE

I. s.f. Acțiunea de a admite.

II. s.f. Repulsie; faptul de a respinge.

ADORA/DETESTA

I. vb. A iubi în cel mai înalt grad, fără limite, a avea un cult pentru cineva sau ceva; a venera, a cinsti, a diviniza.

II. vb. A nu putea suferi, a urî, a disprețui.

ADORMI/TREZI

I. vb. A trece sau a aduce pe cineva la starea de somn.

II. vb. 1. A (se) deștepta, a (se) scula din somn. 2. A-și reveni sau a face să-și revină în fire. 3. A deveni conștient sau a face să-și dea seama de realitate.

ADORMIRE/TREZIRE

I. s.f. Faptul de a adormi.

II. s.f. Acțiunea de a (se) trezi și rezultatul ei; deșteptare, sculare.

ADUNA/RISIPI

I. vb. 1. A strânge la un loc ceea ce se află răspândit. 2. A aduna din toate părțile, a strânge, a concentra. 3. A culege bunuri materiale, a agonisi. 4. A pune deoparte bani sau alte bunuri materiale. 5. (MAT.) A totaliza mai multe numere într-unul singur. 6. A strânge la un loc formând un grup.

II. vb. A arunca sau a cădea în toate părțile. 2. A irosi; a cheltui fără socoteală. 3. A se răspândi în toate părțile; a se răzleți, a se răsfira. 4. A se destrăma, a dispărea.

AFIRMA/NEGA

I. vb. 1. A susține (cu tărie, a declara (în mod ferm). 2. Refl. A se remarca, a se manifesta în chip deosebit.

II. vb. A contesta existența, necesitatea, obligativitatea unui lucru, a unui fenomen etc.; a nu recunoaște, a nu admite un fapt; a tăgădui.

AFIRMARE/NEGARE

I. s.f. Acțiunea de a (se) afirma și rezultatul ei.

II. s.f. Acțiunea de a nega și rezultatul ei; contestare, tăgăduire.

AFIRMATIV/NEGATIV

I. adj. Care are un caracter de afirmare, un sens pozitiv; care conține o afirmație.

II. adj. 1. Care exprimă o negare sau un refuz, care neagă ceva.
2. Lipsit de însușiri bune, de calitate, rău; care produce rău, care este periculos. 3. (Despre numere, mărimi scalare etc.) Care este mai mic decât zero (sau egal cu zero); care se notează în scris cu semnul minus.

AFIRMAȚIE/NEGAȚIE

I. s.f. Declarație, susținere a unei păreri (exprimată cu tărie).

II. s.f. Faptul de a nega. Cuvânt, gest, fapt etc. care neagă, contrazice, contestă (ceva) sau (pe cineva). Cuvânt cu ajutorul căruia se neagă ideea exprimată de o propoziție sau de una dintre părțile ei.

AGONIS/IROSI

I. vb. A dobândi, a câștiga prin muncă. A strânge, a pune deoparte; a economisi.

II. vb. A (se) consuma făcând risipă, a (se) cheltui în mod ușuratic, a (se) împrăști în exces fără să se bage de seamă; a (se) pierde, a (se) risipi.

AGONISIRE/IROSIRE

I. s.f. 1. Economisire, strângere. 2. Chiverniseală.

II. s.f. Aruncare, azvârlire, cheltuie, risipire.

AGRAVA/ATENUA

I. vb. A se înrăutăți, a se adânci, a se amplifica.

II. vb. A micșora intensitatea unui fenomen, importanța sau gravitatea unui fapt.

AGRAVARE/ATENUARE

I. s.f. Înrautățire, înrăire.

II. s.f. Calmare, descreștere, diminuare, demolire, micșorare, potolire, temperare.

AICI/ACOLO

I. adv. În acest loc, în aceste locuri, apropiat de vorbitor

II. adv. În acel loc (relativ) îndepărtat; în alt loc.

AJUTA/ÎMPIEDICA

I. vb. A ocroti, a sprijini, a susține, a servi.

II. vb. A opri, a reține, a înfrâna, a zădărnici, a stânjeni.

AJUTARE/ÎMPIEDICARE

I. s.f. Sprijinire, susținere, ocrotire, servire.

II. s.f. Reținere, înfrânare, oprire, stânenire.

ALALTĂIERI/POIMĂINE

I. adv. În ziua care precedă ziua de ieri.

II. adv. În ziua care urmează zilei de mâine.

ALB/NEGRU

I. adj. 1. Care are culoarea zăpezii, a laptelui. 2. Incolor, transparent.

II. adj. 1. (Despre obiecte, ființe etc.) Care nu reflectă lumină; de culoarea funinginii, a cărbunelui.

ALTRUISM/EGOISM

I. s.m. Atitudine morală sau dispoziție sufletească a celui care acționează dezinteresat în favoarea altora; doctrină morală care preconizează o asemenea atitudine.

II. s.m. Atitudine de exagerată preocupare pentru interesele personale și de nesocotire a intereselor altora.

AMABIL/RESPINGĂTOR

I. adj. Afectuos, binevoitor, cordial, prietenos.

II. adj. (Despre oameni) Care nu acceptă, care respinge, care nu admite; care nu servește, care nu înțelege o doleanță; răuvoitor.